

**UCHWAŁA NR XLVII/383/2021
RADY MIEJSKIEJ W STRZELCACH OPOLSKICH**

z dnia 29 grudnia 2021 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, 1834.) w związku z art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050), uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 będący integralną częścią strategii rozwiązywania problemów społecznych, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Strzelec Opolskich.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

Gabriela Puzik

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1986 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119) oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii samorząd gminy realizuje zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymywania się od spożywania alkoholu;
- działalność wychowawczą i informacyjną;
- ograniczanie dostępności alkoholu;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii dotyczą w szczególności:

- działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i zapobiegawczej;
- leczenia, rehabilitacji i reintegracji osób uzależnionych;
- ograniczania szkód zdrowotnych i społecznych;
- nadzoru nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- zwalczania niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- nadzoru nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii.

W celu realizacji tych zadań opracowywany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Strzelce Opolskie na rok 2022 zawiera zadania, które będą realizowane z uwzględnieniem aktualnych potrzeb lokalnych oraz wykorzystaniem istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień od substancji psychoaktywnych. Program został opracowany na podstawie diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Strzelce Opolskie.

Diagnoza miała na celu przedstawienie wyników badań ankietowych przeprowadzonych w pierwszej połowie 2018 roku, obejmujących podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu,

nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniem od hazardu, przemocą w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, cyberprzemocą, a także postawami społecznymi wobec tychże zjawisk.

Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie. Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utrata zatrudnienia.

Przyjęło się sądzić, że Polacy piją alkohol często, w dużych ilościach. Należałoby więc wnioskować, że istnieje społeczne przyzwolenie, norma, która nie potępia częstego spożywania alkoholu, lecz przeciwnie – czyni je społecznie akceptowalnym wzorem postępowania.

Ponad połowa Polaków (56%) deklaruje, że pije alkohol okazjonalnie, mniej niż co dziesiąty badany spożywa go często (8%), a co trzeci unika okazji do picia alkoholu lub w ogóle nie bierze go do ust (33%).

Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast: coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów.

Wyniki badania ESPAD przeprowadzone wiosną 2019 roku, wskazują na znacznie niższy poziom rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych, niż legalnych, zwłaszcza alkoholu i tytoniu. Większość badanych nigdy po substancje nielegalne nie sięgała. Wśród tych, którzy mają za sobą takie doświadczenia większość stanowią osoby, które co najwyżej eksperymentowały z marihuaną lub haszyszem. Chociaż raz w ciągu całego życia używało tych substancji 21,4% młodszych uczniów i 37,0% starszych uczniów. Na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych wśród uczniów gimnazjów jest amfetamina (4,2%), a wśród uczniów szkół wyższego poziomu – ecstasy (5,1%).

Przemoc w rodzinie jest z kolei problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie. Jej ofiarami są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore. Trudno jest ustalić liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi, które niejednokrotnie są przyczyną występowania przemocy w rodzinie.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej alkoholizmem bądź narkomanią, których skutkiem jest często przemoc, odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”. Procedura „Niebieskiej Karty” prowadzona jest przez Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

W roku 2020 w Gminie Strzelce Opolskie wszczętych zostało 54 procedur „Niebieskiej Karty”. Skierowane zostały 34 wnioski do Prokuratury Rejonowej w Strzelcach Opolskich o wszczęcie postępowania w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy. Ponadto 23 osoby, wobec których istniało podejrzenie stosowania przemocy, zostało skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzelcach Opolskich w związku z problemem nadużywania alkoholu.

Członkowie zespołu i grup roboczych w ramach swych działań pomocowych kierowali osoby dotknięte przemocą jak i również osoby podejrzane o stosowanie przemocy do Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w Strzelcach Opolskich przy ulicy Habryki 11, gdzie istnieje możliwość skorzystania z pomocy i wsparcia specjalistów.

W roku 2020 udzielono:

- 216 porad w Punkcie dla osób doświadczających przemocy,
- 273 porad psychologicznych,

·183 porad terapeutycznych dot. uzależnień

·60 porad prawnych dla osób z problemem alkoholowym, ofiar i sprawców przemocy.

III. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119),

2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050.),

3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz.1249),

4. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176),

5. Ustawa z dnia 1 lipca 2011 roku o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r. poz. 711, 1773.),

6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, 1834.),

7. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, (Dz. U z 2021 r. , poz. 183, 694, 1292),

8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 (Dz. U. z 2021 r, poz. 642).

IV. GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ GMINY STRZELCE OPOLSKIE:

1. Zapewnianie pomocy osobom i rodzinom osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych.

2. Prowadzenie i kontynuacja działań w zakresie funkcjonującego systemu wsparcia dla ofiar przemocy domowej.

3. Upowszechnienie kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży z terenu gminy Strzelce Opolskie oraz kreowanie postaw sprzyjających alternatywnym formom spędzania czasu wolnego.

4. Wspomaganie działań placówek realizujących zajęcia profilaktyczno – terapeutyczne dla dzieci i młodzieży, zwłaszcza z rodzin niewydolnych wychowawczo.

5. Prowadzenie działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu poprzez dofinansowanie i wspieranie Centrum Integracji Społecznej.

Cele Programu:

Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

·**Profilaktyki uniwersalnej** – adresowanej do wszystkich mieszkańców gminy Strzelce Opolskie (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

·**Profilaktyki selektywnej** – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

·**Profilaktyki wskazującej** – adresowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia; redukcja szkód.

·**Terapii** – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem. Realizacja programów terapeutycznych dla osób uzależnionych: program podstawowy, program pogłębiony, program dla DDA, program dla współuzależnionych.

·**Rehabilitacji** – realizacja programu readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

Cel 1.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie.

Profilaktyka jest szczególną procedurą działania, której istotą jest przeciwdziałanie zagrożeniom, których wystąpienie lub spotęgowanie w przyszłości wydaje się być bardzo prawdopodobne.

W warunkach Polskich optymalnym obszarem dla wypracowania i wdrażania działań profilaktycznych czy działań typu ograniczania szkód związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych jest poziom gminy.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Realizacja programów i warsztatów profilaktycznych w formie prelekcji lub spektakli teatralnych z komentarzem pedagogów i specjalistów ds. uzależnień.

2. Prowadzenie działalności edukacyjnej służącej zmniejszaniu skali zjawiska przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.

3. Realizacja warsztatów dla rodziców i osób zajmujących się młodzieżą rozwijających umiejętności wychowawcze.

4. Organizowanie lokalnych porad, seminariów i konferencji dotyczących problemów alkoholowych, narkotykowych i przeciwdziałania przemocy.

5. Kontynuacja udziału w ogólnopolskich kampaniach „ZACHOWAJ TRZEŹWY UMYSŁ” i „POSTAW NA RODZINĘ” skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych.

6. Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych jako alternatywy spędzania czasu wolnego bez używek skierowanych do poszczególnych środowisk młodzieżowych.

7. Realizacja na terenie placówek oświatowych autorskich projektów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży dostosowanych do potrzeb konkretnych placówek.

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Ośrodek Pomocy Społecznej,
4. Gminny Zarząd Obsługi Jednostek.
5. Jednostki oświatowe prowadzone przez Gminę,
6. Strzelecka Grupa „Teatr Po Drugiej Stronie”,
7. Młodzieżowy Klub Wolontariuszy „Ruch Czystych Serc”.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

1. Realizowanie programów profilaktycznych dla uczniów oraz warsztatów szkoleniowych i konferencji dla rodziców, nauczycieli i innych grup zawodowych; uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu oraz informowanie o szkodliwości alkoholu.

- liczba realizowanych działań profilaktycznych i ich odbiorców,
- liczba wykwalifikowanej kadry,
- liczba osób objętych programami szkoleniowymi, liczba konferencji,
- liczba i rodzaj innych form szkoleniowych,
- liczba osób uczestniczących w konferencjach i innych formach szkoleniowych.

2. Realizowanie zorganizowanych zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin w świetlicach, klubach, placówkach oświatowych oraz innych środowiskach młodzieżowych.

- liczba programów skierowanych do dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym objętych opieką placówki,
- liczba dzieci i młodzieży z rodzin z problemami alkoholowymi objętych wsparciem placówki,
- liczba placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży,
- liczba instytucji/organizacji zaangażowanych w realizację programów.

3. Realizacja programów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowanej do ofiar i sprawców, w ramach lokalnego systemu wsparcia.

- liczba programów,
- liczba uczestników programów,
- liczba założonych Niebieskich Kart,
- liczba wykwalifikowanej kadry,
- liczba grup wsparcia,
- liczba spotkań grup wsparcia.

4. Informowanie o dostępności usług terapeutycznych i pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz prowadzenie powszechnej edukacji w zakresie wiedzy o szkodliwości alkoholu i innych substancji uzależniających oraz zagrożeniu uzależnieniami behawioralnymi (hazard, Internet).

Profilaktyka zachowań ryzykownych i promocja zdrowia – udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno - edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców (konferencje, szkolenia, warsztaty); wykonanie i zakup materiałów profilaktycznych: prasa i książki specjalistyczne, broszury, plakaty, druki ulotne, nagrody w konkursach i zawodach oraz inne materiały informacyjne, edukacyjne i promocyjne.

- liczba programów/kampanii,
- liczba odbiorców,
- liczba wykonanych materiałów,
- liczba zakupionych materiałów.

5. Diagnozowanie i stałe monitorowanie problemów uzależnień oraz badanie efektywności lokalnych działań podejmowanych w ramach Gminnego Programu.

- liczba diagnoz i raportów, badań, ekspertyz, opinii.

Cel 2.

Wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez rodziny, dzieci i młodzież. Wzmacnianie czynników chroniących i motywujących do większej aktywności w życiu społecznym.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych, działań promujących zdrowy styl życia opracowywanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych m.in. Młodzieżowa Grupa Wolontariuszy „Ruch Czystych Serc”, Młodzież Teatru „Po Drugiej Stronie”.

2. Organizowanie warsztatów, wyjazdów o charakterze profilaktycznym dla dzieci i młodzieży promującej zdrowy styl życia.

a.Organizacja obozu letniego z programem profilaktycznym,

b.Organizacja letnich i zimowych warsztatów profilaktycznych dla dzieci jako wspólne działanie Gminy i parafii pw. Św. Wawrzyńca.

3. Organizowanie i wspieranie lokalnych imprez profilaktycznych o charakterze rekreacyjno-sportowym promujących zdrowy styl życia bez używek.

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Ośrodek Pomocy Społecznej,
4. Gminny Zarząd Obsługi Jednostek.
5. Jednostki oświatowe prowadzone przez Gminę,

6. Strzelecka Grupa „Teatr Po Drugiej Stronie”,
7. Klub Wolontariuszy „Ruch Czystych Serc”
8. Młodzieżowy Klub Profilaktyczny dla młodzieży „Przedwiośnie”,
9. Młodzieżowy Klub Terapeutyczny „ARKA”,
10. Organizacje pozarządowe.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

PROFILAKTYKA Promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez rodziny, dzieci i młodzież: finansowanie zajęć, imprez i projektów realizowanych przez organizacje sportowe oraz placówki. Organizowanie lokalnych imprez i programów sportowo-rekreacyjnych, wspieranie rozwoju młodych talentów,

- liczba programów/imprez/projektów,
- liczba odbiorców,
- liczba wykwalifikowanej kadry.

Cel 3.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Wspieranie działalności Strzeleckiego Klubu Abstynenta.
2. Finansowanie bieżącej działalności Strzeleckiego Klubu Abstynenta, pokrycie kosztów wynagrodzeń osób prowadzących Klub.
3. Wspieranie działań podejmowanych przez klub na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom prowadzenie grup wsparcia, zajęć profilaktycznych i innych o wyraźnym odniesieniu profilaktycznym w tym wyjazdów integracyjnych dla członków klubu oraz ich rodzin.
4. Kontynuacja działalności grupy terapeutycznej dla sprawców przemocy domowej oraz grupy terapeutycznej dla osób doświadczających przemocy domowej.
5. Wspieranie grup wsparcia działających przy Strzeleckim Klubie Abstynenta.
6. Finansowanie zajęć i programów terapeutycznych dla dzieci z rodzin alkoholowych.
7. Dofinansowanie zakupu sprzętu sportowego i materiałów do prowadzenia zajęć o charakterze promującym zdrowy styl życia dla dzieci i młodzieży.
8. Zapewnienie udziału finansowego w modernizacji obiektów rekreacyjno-sportowych.
9. Kontynuacja działań gminy w celu poprawy bezpieczeństwa miasta i zapobieganiu rozszerzenia się patologiom społecznym i ich skutkom m.in. poprzez modernizację i utrzymanie monitoringu miejskiego.
10. Dofinansowanie programów edukacyjno – korekcyjnych realizowanych w Izbie Wytrzeźwień w Opolu.

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Strzelecki Klub Abstynenta,
4. Gminny Zarząd Obsługi Jednostek.
5. Jednostki oświatowe prowadzone przez Gminę,
6. Organizacje pozarządowe,
7. Grupy samopomocowe.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

PROFILAKTYKA I REHABILITACJA

1. Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych, realizujących programy profilaktyczne o charakterze uniwersalnym (dla wszystkich) i selektywnym (dla grup zwiększonego ryzyka) w świetlicach, klubach młodzieżowych i innych miejscach organizujących wolny czas dzieci i młodzieży w ich środowisku lokalnym oraz podczas wyjazdów (kolonie i obozy).

- liczba osób objętych działaniami,
- liczba organizacji/programów.

2. Wdrażanie projektów profilaktyczno- interwencyjnych, skierowanych do osób uzależnionych (profilaktyka wskazująca i programy redukcji szkód).

- liczba osób objętych działaniami,
- liczba organizacji, programów.

3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie klubów abstynenta oraz innych form działań pomocowych poza terapią, których odbiorcami są osoby uzależnione i ich rodziny.

- liczba osób objętych działaniami,
- liczba organizacji/programów.

4. Prowadzenie edukacji publicznej w obszarze profilaktyki i zachowań ryzykownych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i promocji zdrowego stylu życia poprzez organizację kampanii społecznych i innych wydarzeń lokalnych skierowanych do ogółu mieszkańców Gminy lub wybranej grupy docelowej. Organizowanie konferencji i warsztatów, zwiększających kompetencje osób pracujących w obszarze profilaktyki i terapii oraz prowadzenie szkoleń adresowanych do wybranych grup odbiorców, mających na celu minimalizowanie szkód społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych.

- liczba osób objętych działaniami,
- liczba organizacji/programów.

Cel 4.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub używających substancji psychoaktywnych oraz członków rodzin osób z problemami wynikającymi z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych, a także dotkniętych przemocą w rodzinie.

Terapia jest ukierunkowana na radykalną zmianę stylu życia pacjentów, zmianę środowiska i uzyskanie trwałej abstynencji od środków psychoaktywnych. **Osoby korzystające z pomocy terapeutycznej** uczą się życia poprzez społeczną interakcję (głównie w obrębie grupy); nabierają poczucia odpowiedzialności za własne zachowanie, uczą się rozumienia i wyrażania własnych emocji.

Cel leczenia w społeczności terapeutycznej wykracza daleko poza zmianę zachowań – zachowanie jest tylko objawem prawdziwych problemów. W myśl filozofii terapii – **osoba uzależniona** musi zmienić negatywny obraz siebie na pozytywny, nauczyć się konstruktywnego radzenia sobie ze stresem i umiejętności cieszenia się z życia po to, by zmniejszyć niebezpieczeństwo powrotu do autodestruktywnych zachowań z przeszłości.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Kontynuacja współpracy z Centrum Terapii i Profilaktyki w Strzelcach Opolskich, wsparcie finansowe poprzez dofinansowanie szkoleń specjalistów prowadzących terapię dla mieszkańców gminy, zakup literatury fachowej i ulotek.

2. Finansowanie grupy socjoterapeutycznej dla młodzieży eksperymentującej ze środkami psychoaktywnymi „Dajesz radę” przy Centrum Terapii i Profilaktyki w Strzelcach Opolskich.

3. Wspieranie grupy terapeutycznej dla młodzieży z zaburzeniami adaptacyjno-lękowymi spowodowanej Covid 19.

4. Realizacja programów dla osób uzależnionych i ich rodzin.

5. Podejmowanie interwencji wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny, powodowanych przez picie alkoholu.

6. Współfinansowanie kosztów zatrudnienia lekarza psychiatry dla dzieci i młodzieży w Centrum Terapii i Profilaktyki

7. Podnoszenie kwalifikacji osób prowadzących terapię uzależnienia i współuzależnienia.

8. Dofinansowanie szkoleń dla pracowników Punktów Konsultacyjnych w zakresie pracy z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi.

9. Porady informacyjne i terapeutyczne dla mieszkańców gminy Strzelec Opolskich.

10. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno- edukacyjnych (np. broszury, ulotki) dla klientów Punktów Konsultacyjnych oraz instytucji i organizacji zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii na terenie gminy.

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Ośrodek Pomocy Społecznej,
4. Centrum Terapii i Profilaktyki w Strzelcach Opolskich,

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

TERAPIA i REHABILITACJA

1. Finansowanie terapii dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub używających substancji psychoaktywnych oraz członków rodzin osób z problemami wynikającymi z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych, a także dla osób dotkniętych przemocą.

- liczba placówek objęta dofinansowaniem,
- liczba wykwalifikowanej kadry,
- czas oczekiwania na terapię,
- rodzaje programów terapeutycznych.

2. Monitorowanie liczby osób korzystających z usług w placówkach terapii uzależnień i jakości udzielanych świadczeń.

- liczba osób skierowanych do podmiotów leczniczych,
- liczba osób, rozpoczynających terapię,
- liczba osób, która zakończyła program terapeutyczny,
- liczba osób, które skierowano do innych form pomocy po ukończeniu programu,
- liczba osób kolejny raz rozpoczynających terapię.

Cel 5.

Udzielanie osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin wsparcia psychologicznego, społecznego i prawnego. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integrowanie ze społecznością lokalną.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Prowadzenie Młodzieżowego Klubu Terapeutycznego „**ARKA**” i Młodzieżowego Klubu Profilaktycznego „**Przedwiośnie**” poprzez wsparcie, finansowanie bieżącej działalności, pokrycie kosztów personalnych opiekunów placówek, dożywianie dzieci biorących udział w zajęciach,

2. **Finansowanie działalności Punktów Konsultacyjnych dla osób i rodzin z problemem alkoholowym i osób uzależnionych od narkotyków oraz pokrycie kosztów wykonania zadań w ramach umowy zlecenia psychologów, prawnika i specjalisty ds. uzależnień.**

Obecnie oferta punktu konsultacyjnego stała się bardziej interdyscyplinarna, a jego zadaniem jest zdiagnozowanie problemów całej rodziny i zaplanowanie pomocy dla wszystkich ich członków.

3. Udzielanie porad z zakresu uzależnień mieszkańcom gminy Strzelce Opolskie.
4. Zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom informacji o bezpłatnej możliwości korzystania z usług placówki odwykowej zajmującej się diagnozą i leczeniem oraz finansowanie wywiadów środowiskowych, opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
5. Zapewnienie pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
6. Wspieranie lokalnych programów Gminy mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu skierowanych do osób i rodzin z grup ryzyka tj.
  - a) osób, które ukończyły terapię odwykową i członków ich rodzin,
  - b) osób opuszczających zakłady karne i członków ich rodzin,
  - c) osób powyżej 45 roku życia,
  - d) młodocianych,
  - e) absolwentów szkół,
  - f) innych zdiagnozowanych przez OPS.
7. Dofinansowanie działalności Centrum Integracji Społecznej zgodnie z art. 10 ust. 4 ustawy o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 r. tj.: w kwocie ustalonej jako iloczyn kwoty 400,00 zł na osobę miesięcznie oraz liczby uczestników zajęć reintegracji zawodowej i społecznej prowadzonych w Centrum i liczby pracowników Centrum.
8. Pomoc społeczna osobom uzależnionym oraz ich rodzinom, integracja ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.
9. Praca socjalna realizowana przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej.
10. Pomoc w wychodzeniu z bezdomności poprzez realizację programów oferowanych przez Centrum Integracji Społecznej.
11. Inna pomoc świadczona przez Ośrodek Pomocy Społecznej w zależności od indywidualnych potrzeb.

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Młodzieżowy Klub Profilaktyczny dla młodzieży „Przedwiośnie”,
4. Młodzieżowy Klub Terapeutyczny „ARKA”,
5. Punkt Konsultacyjny dla osób i rodzin z problemem alkoholowym,
6. Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od narkotyków,
7. Punkt Konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie,
8. Ośrodek Pomocy Społecznej,
9. Centrum Integracji Społecznej,
10. Strzelecki Klub Abstynenta,
11. Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej ”Barka”.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

REHABILITACJA

1. Finansowanie wybranych programów wspomagających proces readaptacji społecznej dla osób uzależnionych, członków rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii oraz osób dotkniętych przemocą domową. Realizacja działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych.

- liczba uczestników programu,
- liczba wykwalifikowanej kadry,
- liczba instytucji/organizacji zaangażowanych w realizację programów.

2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży oraz ich rodzinom pomocy w placówkach (np. w świetlicach, klubach) w ramach lokalnego systemu wsparcia.

- liczba programów skierowanych do dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym objętych opieką placówki,
- liczba dzieci i młodzieży z rodzin z problemami alkoholowymi objętych wsparciem placówki,
- liczba placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży,
- liczba instytucji/organizacji zaangażowanych w realizację programów.

3. Prowadzenie Punktów Konsultacyjnych. Udzielanie osobom uzależnionym i ich rodzinom konsultacji oraz porad psychologicznych i prawnych.

- liczba osób objętych działaniami,
- liczba udzielonych porad, informacji, konsultacji itp.

Cel 6.

Zapewnienie działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzelcach Opolskich

Tworzenie warunków do pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzelcach Opolskich oraz zespołów problemowych Komisji – wynagrodzenia dla członków GKRPA, dodatkowe szkolenia dla członków Komisji, pokrywanie kosztów sądowych, wydawania opinii przez biegłych orzekających w sprawie uzależnienia od alkoholu oraz innych niezbędnych kosztów wynikających z działań Komisji.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Kształtowanie kompetencji i umiejętności kadry policji, pracowników socjalnych i kuratorów sądowych w zakresie pracy z osobami uzależnionymi, stosującymi przemoc w rodzinie i członkami ich rodzin (w szczególności ofiarami przemocy) poprzez prowadzenie warsztatów zwiększających kompetencje osób pracujących ze sprawcą i ofiarą przemocy.

2. Szkolenie członków GKRPA oraz pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej i Oświaty, a także instytucji i osób fizycznych realizujących zadania gminne w zakresie nowoczesnych metod rozwiązywania problemów alkoholowych.

3. Organizowanie szkoleń dot. współpracy służb i instytucji, zwłaszcza związanych z wdrażaniem procedur interwencji w przypadkach przemocy w rodzinie.

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Ośrodek Pomocy Społecznej,
4. Centrum Integracji Społecznej,
5. Strzelecki Klub Abstynenta,
6. Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej "Barka".
7. Gminny Zarząd Obsługi Jednostek.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- liczba osób objętych działaniami,
- liczba osób skierowanych do placówek leczenia odwykowego.

Cel 7.

Ograniczanie dostępu do alkoholu.

1. Podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do podmiotów handlujących napojami alkoholowymi wspólnie z przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji.

2. Przeprowadzenie szkoleń sprzedawców napojów alkoholowych oraz prowadzenie wizytacji edukacyjno – profilaktycznych pod kątem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczanie dostępności alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

2. Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w ramach kampanii „**Pozory mylą - dowód nie**” realizowanej poprzez akcję tzw. „TAJNY KLIENT”.

3. Przeprowadzenie szkoleń sprzedawców napojów alkoholowych oraz prowadzenie wizytacji edukacyjno – profilaktycznych pod kątem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Komenda Powiatowa Policji w Strzelcach Opolskich,
4. Sąd Rejonowy w Strzelcach Opolskich.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- liczba punktów sprzedaży alkoholu,
- liczba przeprowadzonych kontroli/wizytacji placówek, w których sprzedawany/podawany jest alkohol.
- liczba sprzedawców uczestniczących w szkoleniach w ramach Gminnego Programu.

V. REALIZACJA PROGRAMU

Kluczowym aktem prawnym, na podstawie którego prowadzi się realizację działań na szczeblu lokalnym jest **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii**. Program jest uchwalany corocznie przez Radę Gminy.

Zadania ujęte w gminnym programie są koordynowane przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień, przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Środki finansowe na realizację programu pochodzą z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Opłaty te stanowią dochód Gminy, **który wykorzystany jest na realizację programu i nie może być przeznaczony na inne cele** (art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w Gminnym Programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Doświadczenia zdobywane podczas realizacji tych zadań pozwalają na coraz pełniejsze obejmowanie zasięgiem działań tych środowisk, które są najbardziej podatne na występowanie zagrożeń i problemów dotyczących patologii społecznych.

Kluczową rolę w rozwiązywaniu problemów alkoholowych na szczeblu lokalnym ustawodawca powierzył Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powoływanej przez Burmistrza Gminy (art.4 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należą w szczególności:

1. Inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkotykowych i przeciwdziałania zjawisku przemocy, a w szczególności:

- a) opracowanie projektu gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii zwanego dalej "programem gminnym" oraz projektów uchwał Rady Miejskiej,
- b) inicjowanie i współrealizowanie działań związanych z realizacją gminnego programu,

- c) rozpatrywanie spraw związanych z realizacją gminnego programu,
- d) rozpatrywanie i opiniowanie sprawozdań i informacji z wykonania gminnego programu.

2. Prowadzenie postępowań w sprawach osób nadużywających alkoholu, narkotyków oraz dopuszczających się przemocy domowej zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym:

- a) rozpatrywanie zawiadomień Komendy Powiatowej Policji oraz Zespołu Interdyscyplinarnego o przypadkach uzasadniających wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, narkotykowemu lub terapii dla osób dopuszczających się przemocy domowej,
- b) występowanie do Sądu Rejonowego/Prokuratury Rejonowej z wnioskami o wgląd w sytuację rodziny, gdy zachodzi podejrzenie zaniedbania małoletnich dzieci,
- c) sporządzanie „Niebieskich Kart” i przekazywanie ich do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Strzelce Opolskie.

3. Kontrole przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.

Wynagrodzenie za pracę członków Gminnej Komisji określa się następująco:

1. Przewodniczący Komisji – 12% minimalnego wynagrodzenia za pracę w czasie jednego posiedzenia Komisji lub jej podzespołu wykonującego określone zadanie.

2. Pozostali członkowie Komisji – 6% minimalnego wynagrodzenia za pracę w czasie jednego posiedzenia Komisji lub jej podzespołu wykonującego określone zadanie.

3. Członkom komisji przysługuje wynagrodzenia w wysokości 40 zł brutto za każdy udział w rozprawie o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób kierowanych przez komisję do Sądu Rejonowego w celu zobowiązania do leczenia odwykowego i wskazania zakładu lecznictwa odwykowego.

4. Przyjmuje się zasady zwrotu kosztów podróży służbowych tj. podróży związanych z wykonywaniem funkcji członka komisji (*m.in. kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych, koszty podróży na szkolenia, konferencje*) uiszczane są według zasad uregulowanych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowych (Dz. U. 2013 poz. 167).

5. Polecenie każdego wyjazdu służbowego podpisuje Burmistrz Strzelec Opolskich.

Harmonogram realizacji, źródła finansowania i łączne nakłady finansowe

Gminny Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych planowanych w Budżecie Gminy Strzelce Opolskie, stanowiących dochody z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

VI. SPOSÓB SPRAWOZDANIA

Burmistrz Strzelec Opolskich corocznie składa Radzie Miejskiej informację z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.